

Titel: Udrag fra Philosophiske Smuler

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K4", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K4*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1988 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ps-kom-shoot-ps-205.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K4

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **At ville bevise ... Forstanden ind** : Der hentydes her til de klassiske gudsbeviser, især det 'ontologiske'. Kant fremstiller i *Kritik der reinen Vernunft* (B 612/A 584-B 670/A 642) fra 1781 de tre typer af gudsbeviser, nemlig det fysikoteologiske, også kaldt det teleologiske (249,3), det kosmologiske og det ontologiske, og han viser ved en indgående kritik, at disse beviser beror på en fornuftsillusion. I et referat fra 1837 af H.L. Martensens indledningsforelæsning til den spekulative teologi (jf. *Pap. II C 22*) optegner SK de tre gudsbeviser og noterer i forbindelse med det ontologiske (246,13): »Det er mærkeligt nok, at de øvrige Beviser [dvs. det kosmologiske og det fysikoteologiske] ogsaa vare kjendte i den gl. Verden, medens dette først fremkom i den chrstlige Verden. Anselm. det Høieste jeg kan tænke maa være; thi dersom det ikke var, saa kunde jeg tænke mig det, og saa kunde jeg tænke mig det som det der var, men det var en høiere Tanke o:s:v: dermed er ikke sagt, at fordi jeg tænker Gud, at Gud derfor er; men fordi Guds Tanken er i mig, derfor maa jeg tænke Gud. senere blev det fremsat af Leibnitz og Wolff: det høieste Væsen maa besidde alle Egenskaber, det maa besidde Salighed, men dertil hører at være ens, *cujus essentia existentia* [lat. hvis væsen (indbefatter) eksistens]«. Kants kritik af gudsbeviserne blev senere modsagt af Hegel, der således genoptog den klassiske bevisførelse, jf. fx »Vorlesungen über die Beweise vom Daseyn Gottes« i *Vorlesungen über die Philosophie der Religion*, udg. af Ph. Marheineke, bd. 1-2, Berlin 1840 [1832], ktl. 564-565; bd. 2, i *Hegel's Werke* (277,33) bd. 12, s. 357-553 (*Jub.* bd. 16, s. 357-553).

I trykt udgave: Bind 4 side 245 linje 4